

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie"

Laan Copes van Cattenburch 52

2585 GB Den Haag

070-3613061

V V D . N L

Jaarverslag 2003

Inhoudsopgave

Directieverslag	Pagina	2
Jaarrekening		
Balans per 31 december 2003	Pagina	5
Exploitatierkening over 2003	Pagina	6
Toelichting op balans en exploitatierkening	Pagina	8
Overige gegevens		
Accountantsverklaring	Pagina	25
Uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003		
Overzicht uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003	Pagina	27
Accountantsverklaring	Pagina	30

Directieverslag

Algemeen

De VVD stelt zich ten doel de toepassing te bevorderen van de liberale beginselen. De VVD streeft dit doel na door alle wettige middelen die aan het doel bevorderlijk zijn, in het bijzonder door:

- a. het verder ontwikkelen, verdiepen en verbreiden van de liberale beginselen en het vergroten van de invloed op de nationale en internationale politiek;
- b. het bevorderen van de verkiezing van leden van de VVD in de vertegenwoordigende lichamen.

De VVD in 2003

Het was het jaar ná het jaar ervoor. Na het politiek pijnlijke jaar 2002, was 2003 de tijd om verder te gaan op de noodzakelijke en ingrijpende weg van vernieuwen.

In januari vond de onverwachte en tussentijdse verkiezing plaats van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Dientengevolge vond in het beschouwende jaar een onttrekking aan het verkiezingsfonds plaats van € 611.492,-. Tevens vonden ook de reguliere Provinciale Staten (en Eerste Kamer) verkiezingen plaats voor een totaal bedrag van € 232.750,-.

In 2003 vonden maar liefst vijf algemene vergaderingen plaats met een totaal van zeven congresdagen. Gebruikelijk was één vergadering van twee congresdagen. Voor het eerst was ook sprake van een structureel tweedaags najaarscongres. Het totale bedrag van € 203.531,- voor landelijke vergaderingen viel € 75.531,- hoger uit dan oorspronkelijk was voorzien.

Halverwege het jaar werd het plan uitgevoerd om de kandidaatstellingen voor de partijvoorzitter, de lijsttrekker voor het Europees Parlement en de overige kandidaten voor het Europese Parlement, per ledenraadpleging, dus door rechtstreekse verkiezingen, te laten plaatsvinden. Hierin voorzag de begroting aan het begin van het jaar niet, de extra kosten uit drie ledenraadplegingen bedroegen € 120.311,-.

Het hoofdbestuur besloot, ter vergroting van het eigen vermogen, een bedrag van € 100.000,- aan het verenigingsvermogen toe te voegen. Tevens besloot het hoofdbestuur € 140.000,- extra toe te voegen aan het verkiezingsfonds. Dit fonds bedraagt per jaareinde € 650.000,-.

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie", Den Haag

Het was een bijzonder subsidiejaar. Door de twee elkaar kort opvolgende Tweede Kamerverkiezingen, was in het kalenderjaar sprake van vijf maanden subsidie gebaseerd op 24 Tweede Kamer zetels en zeven maanden op een subsidie van 28 Tweede Kamer zetels. Tevens vond een nabetaling plaats in verband met indexering deels op basis van 38 zetels van vóór mei 2002 en deels op basis van 24 Tweede Kamer zetels van ná mei 2002.

Personeel en organisatie

De druk op het personeel, waarvan in het jaarverslag over 2002 al gewag werd gemaakt, is in het verslagjaar 2003 in versterkte mate ten uitvoer gekomen. De reductie in 2002 van de omvang van het personeel kwam nu in volle omvang terecht op de toch al beperkte capaciteit van het secretariaat, temidden van de hectiek van de vernieuwingsdiscussie en ledenraadplegingen.

Door de diverse personeelwisselingen (negen uit dienst tredingen op een totaal van vierentwintig werknemers) en de grote werkdruk is het personeelsbeleid in eerste instantie gericht op bestending van de noodzakelijke kennis en capaciteit en de uit te voeren taken en niet op innovatie en veranderingen. Er is geïnvesteerd in samenbindende activiteiten en individuele beloningen. Zo zijn bonussen toegekend aan zeventig procent van het personeel naar aanleiding van de campagnes voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten verkiezingen en aan het einde van het jaar. De omvang van de bonussen had een totale waarde van € 10.299,- om individueel goed presterende medewerkers te belonen en te binden.

Door natuurlijk verloop daalde het aantal formatieplaatsen per ultimo 2003 tot 21,5 versus 23,5 per ultimo 2002. Dit betekent wel dat op basis van het huidige serviceniveau de grenzen van voldoende kwalitatieve ondersteuning onderhand bereikt zijn.

De door het hoofdbestuur aangegeven beleidslijn dat de basiskosten als deel van de totale kosten onder de 60% moeten worden gebracht, bereikte in 2003 met een gerealiseerde 52% een laagte record.

Het voorgenomen onderzoek in 2002 tot de fusie van de secretariaten van de Tweede Kamerfractie en het hoofdbestuur onder éénhoofdig management resulteerde in het voorjaar in een nota die zowel door het hoofdbestuur als door de medewerkers op diverse onderdelen als niet adequaat werd bestempeld. Daarnaast had de Tweede Kamerfractie -na de wisseling van de fractievoorzitter- een eigen intern onderzoek laten uitvoeren. In het najaar bleek dat in dit onderzoek niet was voorzien in een fusie of een vergaande samenwerking met het partij-secretariaat. Er zijn in 2003 geen nieuwe activiteiten terzake ontplooid.

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie", Den Haag

Investeringen

In 2003 vonden wederom vervangingsinvesteringen plaats voor de automatisering ter waarde van € 61.916,-. Het is voor een klein kantoor als het algemeen secretariaat onontbeerlijk om goede automatiseringsapparatuur te hebben in een stabiel en veilig netwerk.

Per jaar worden circa 360.000 e-mail berichten ontvangen en verzonden.

Daarnaast zijn in 2003 circa 70.000 berichten met een virus onderschept.

Communicatie verloopt veelvuldig via e-mail en internet is een onmisbare informatie database geworden. Daarnaast is ook een aanvang gemaakt met het realiseren van het VVD(intra)net. De hiervoor benodigde investering van € 188.425,- heeft in 2003 plaatsgevonden. De ingebruikname zal in 2004 plaatsvinden.

In 2003 is voor € 108.654,- gedesinvesteerd in automatiseringsapparatuur.

Verwachten voor 2004

Het openstellen van het persoonlijk stemrecht aan alle leden, wat in 2004 voor de eerste keer van toepassing zal zijn in een algemene vergadering, zal leiden tot extra organisatorische en financiële inspanningen. Het hoofdbestuur heeft besloten het voorjaarscongres te beperken tot één dag, naast een tweedaags najaarscongres, toch leidt het onzekere aantal deelnemers (denk aan politieke actualiteit), evenals het duale systeem (zowel een afgevaardigde stelsel als een persoonlijk stemrecht) tot onzekerheid over de noodzakelijke reserveringen en uitgaven.

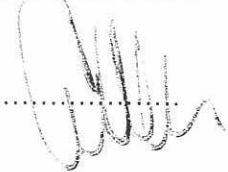
De personeelssterkte kan niet verder dalen zonder blijvende schade aan te richten aan de kwaliteit en de prestaties van het algemeen secretariaat. Interne verschuivingen waarbij een sterk accent zal worden gelegd op het communicatiemanagement en het geïntegreerd projectmatig samenwerken, zullen worden uitgevoerd in 2004.

Investeringen vinden grotendeels plaats ten behoeve van de organisatie van de algemene vergaderingen. Verdere investeringen zijn wel voorzien op papier, maar kunnen alleen worden gerealiseerd indien de Rijksoverheid in 2004 opnieuw met een substantiële verhoging van de subsidie afkomt.

Den Haag, 24 maart 2004

De directeur

Mr. D.W. Zwart

Balans per 31 december 2003

(voor verdeling exploitatieresultaat)

	31 december 2003	31 december 2002
(in euro's)		
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	162.558	-
Materiële vaste activa	187.471	229.780
	350.029	229.780
Vlottende activa		
Effecten	609.034	708.164
Voorraad informatiemateriaal	45.986	83.876
Subsidie Politieke Partijen	220.296	221.772
Te vorderen en vooruitbetaalde kosten	178.446	248.798
Liquide middelen	2.601.043	3.142.400
	3.654.805	4.405.010
	<u>4.004.834</u>	<u>4.634.790</u>
Passiva		
Verenigingsvermogen		
Algemene reserve	338.640	385.020
Overige reserve	802.594	802.594
Resultaat boekjaar	58.210	1.578
	1.199.444	1.189.192
Fondsen en voorzieningen		
Verkiezingsfonds	650.000	1.071.043
Bestemmingsfonds VVD(intra)net	162.558	-
	812.558	1.071.043
Kortlopende schulden		
Crediteuren	233.002	125.601
Nog af te dragen loonheffing	22.181	3.271
Nog te betalen premie sociale verzekeringen	7.210	27.801
Overlopende passiva	1.730.439	2.217.882
	1.992.832	2.374.555
	<u>4.004.834</u>	<u>4.634.790</u>

Exploitatierkening over 2003

	Begroting 2003	Werkelijk 2003	Werkelijk 2002
(in euro's)			
Baten			
Inkomsten			
Contributies aandeel hoofdbestuur	1.605.000	1.652.646	1.597.619
Overige inkomsten hoofdbestuur	24.000	250.322	770.678
Verkoop informatiemateriaal	52.000	56.923	178.488
Subsidie Politieke Partijen	945.000	1.197.501	1.343.620
Subsidie Radio en Televisie	45.000	46.889	60.468
Subsidie IMD	53.000	32.205	56.204
Cursusbijdragen	25.000	21.057	21.275
Doorberekende kosten:			
- VVD Bestuurdersvereniging	98.000	109.592	130.470
- Stichting Liberaal Vrouwen Netwerk	-	-	14.949
- Mr. H.R. Nordstichting	32.000	31.470	30.660
- Haya van Somerenstichting Midden- en Oost Europa	120.000	149.015	193.130
Totaal inkomsten	2.999.000	3.547.620	4.397.561
Beleggingsresultaten	47.000	45.198	-47.245
Totaal baten	3.046.000	3.592.818	4.350.316

¹ Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Exploitatierkening over 2003

	Begroting 2003	Werkelijk 2003	Werkelijk 2002
(in euro's)			
Lasten			
Kosten			
Hoofdbestuur	108.000	109.139	87.430
Landelijke vergaderingen	128.000	203.531	121.118
Interne subsidies	25.000	39.707	66.186
Personeelskosten	1.149.000	1.052.917	1.312.746 ¹
Huisvestingskosten	223.000	222.252	216.178 ¹
Bureaunkosten	209.000	284.970	259.248 ¹
Reis- en verblijfkosten	39.000	42.226	39.795 ¹
Communicatiekosten	193.000	189.169	192.583 ¹
Kosten ledenadministratie	173.000	191.167	146.380 ¹
Kosten jongerenbeleid	3.000	1.063	403
Kosten ledenwerving en ledenbehoud	42.000	35.428	52.960
Inhoudelijke discussie (themadagen)	24.000	17.756	5.200
Kosten partijvoorlichting	56.000	55.500	71.531
Kosten ledenraadplegingen	-	120.311	-
Kosten informatiemateriaal	45.000	56.094	172.359
Dotatie verkiezingsfonds	200.000	423.199	1.123.158
Partijcommissies	16.000	17.293	7.562
Nieuwe Media	40.000	6.032	37.036
Ouderenbeleid	4.000	3.519	1.759
Magazine Politiek!	200.000	199.254	209.360
Opleiding en Training	88.000	68.533	68.883 ¹
Kosten internationale samenwerking	81.000	80.948	56.863
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal kosten	3.046.000	3.420.008	4.248.738
Totaal lasten	3.046.000	3.420.008	4.248.738
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo baten en lasten	-	127.612	148.823
Beleggingsresultaten	-	45.198	-47.245
Exploitatieresultaat	-	172.810	101.578
Tussentijdse dotatie eigen vermogen conform hoofdbestuursbesluit 17-11-2003	-	100.000	100.000
Dotatie eigen vermogen, zijnde het liquidatiesaldo van de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD	-	14.600	-
Resultaat	-	58.210	1.578

¹Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie", Den Haag

Toelichting op balans en exploitatierekening

Algemeen

De vereniging is per 24 januari 1948 bij notariële akte opgericht.

De vereniging stelt zich ten doel de toepassing te bevorderen van de liberale beginselen.

Waarderingsgrondslagen

Vaste activa

De inventaris, automatiseringsapparatuur, VVD(intra)net en vervoermiddelen worden gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden uitgedrukt in een percentage van de historische uitgaafprijs.

Voorraad informatiemateriaal

De voorraad informatiemateriaal wordt gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs dan wel lagere marktwaarde, onder aftrek van een voorziening voor incurantheid.

Effecten

De effecten worden tegen de actuele waarde gewaardeerd.

Liquide middelen, vorderingen en schulden

Te vorderen en vooruitbetaalde posten, liquide middelen en kortlopende schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Resultaatbestemming

Het voornemen is om het exploitatieresultaat toe te voegen aan de algemene reserve.

Doorberekende kosten

De doorberekening van kosten aan gelieerde organisaties vindt plaats op basis van de uitgangspunten, zoals geformuleerd in het rapport "Inzake de doorberekening van de kosten aan de stichtingen en instellingen gelieerd aan de VVD". Op basis van dit rapport is een doorbelastingsmodel opgesteld door de VVD dat in 2000 is besproken met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (brief RS/2000557, d.d. 13 december 2000). Het Ministerie heeft geen voorbehoud bij het doorbelastingsmodel gemaakt.

Lid voor het leven

Ter vereenvoudiging van de administratie worden ontvangen gelden van het lidmaatschap voor het leven als contributie-inkomsten verantwoord in het jaar dat deze worden ontvangen.

Reikwijdte jaarrekening

De jaarrekening van de VVD omvat de financiële gegevens van de (landelijke) vereniging en meer in het bijzonder het algemeen secretariaat van de partij. De kamercentrales, ondercentrales en afdelingen zijn gezien hun zelfstandige karakter als aftrekpost op de contributies opgenomen voor hun aandeel in de contributie inkomsten.

Balans per 31 december 2003

Vaste activa

Algemeen

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- kantoorinventaris	20%
- automatiseringsapparatuur	25%
- vervoermiddelen	25%
- VVD (intra)net	33%

De restwaarde van de activa is gesteld op nihil.

Immateriële vaste activa

	2003	2002
(in euro's)		
VVD(intra)net		
Aanschafwaarde per 1 januari	-	-
Bij: investeringen		
- VVD (intra)net	188.425	-
Aanschafwaarde per 31 december	188.425	-
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-	-
Bij: -afschrijvingen ten laste van het boekjaar	25.867	-
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	25.867	0
Boekwaarde per 31 december	162.558	-

Materiële vaste activa

	2003	2002
(in euro's)		
Inventaris, automatiseringsapparatuur en vervoermiddelen		
Aanschafwaarde per 1 januari	544.012	486.103
Bij: investeringen		
- meubilair	4.536	1.161
- automatiseringsapparatuur	61.916	49.112
- bedrijfsauto's	17.048	19.888
Af: desinvesteringen		
- meubilair	-49.693	-
- automatiseringsapparatuur	-108.654	-
- bedrijfsauto's	-23.107	-12.252
Aanschafwaarde per 31 december	446.058	544.012
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	314.232	232.488
Bij: -afschrijvingen ten laste van het boekjaar	125.809	93.996
Af: -volledig afgeschreven en vervangen	-181.454	-12.252
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	258.587	314.232
Boekwaarde per 31 december	187.471	229.780

Vlottende activa

	2003	2002
(in euro's)		
Effecten		
Aandelen		
Stand begin boekjaar	297.190	431.064
Aankopen	108.649	108.594
Verkopen	-64.226	-141.793
Koersresultaten	32.759	-100.675
Stand einde boekjaar	<u>374.372</u>	<u>297.190</u>
Obligaties		
Stand begin boekjaar	410.974	377.397
Aankopen	61.876	44.105
Verkopen	-231.710	-36.302
Koersresultaten	-6.478	25.774
Stand einde boekjaar	<u>234.662</u>	<u>410.974</u>
Waarde belegde middelen ultimo boekjaar	<u>609.034</u>	<u>708.164</u>

Vlottende activa

	2003
(in euro's)	
Subsidie Politieke Partijen	
Saldo per 1 januari	221.772
Bij: - Indexatie Wet Subsidiëring Politieke Partijen 2002	96.519
- Te ontvangen subsidie 2003 (naar verwachting)	<u>1.100.982</u>
	1.419.273
Af: - Afrekening subsidies 2002	318.291
- Voorschot subsidies 2003	<u>880.686</u>
	1.198.977
Saldo per 31 december	<u>220.296</u>

	2003	2002
(in euro's)		
Te vorderen en vooruitbetaalde posten		
Haya van Somerenstichting Midden- en Oost Europa (MATRA)	28.141	65.482
Debiteuren	40.035	21.853
VVD-Bestuurdersvereniging	-	14.484
Netherlands Institute for Multiparty Democracy (IMD)	3.221	11.652
Stichting Liberaal Vrouwen Netwerk	-	4.015
Depot frankeermachine	11.410	11.115
Waarborgsommen	3.630	3.630
Te ontvangen rente	17.232	28.528
Te ontvangen bedragen	6.360	-
Te ontvangen van 'Mr. H.C. Dresselhuysfonds'	4.304	22.373
Vooruitbetaalde kosten	64.113	65.666
	178.446	248.798

	2003	2002
(in euro's)		
Liquide middelen		
Kas	3.514	4.990
Fortis Bank	1.981.569	2.596.331
Postbank	248.213	282.753
MeesPierson	367.747	258.326
	2.601.043	3.142.400

Verenigingsvermogen

	2003	2002
(in euro's)		
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	385.020	285.020
Bij: -Dotatie hoofdbestuursbesluit 17-11-2003	100.000	100.000
Bij: -Dotatie liquidatiesaldo St. Organisatie Vrouwen in de VVD	14.600	-
Bij: -Exploitatieresultaat voorgaand jaar	1.578	-
Af: -Onttrekking t.b.v. vorming bestemmingsfonds VVD(intra)net	-188.425	-
Bij: -Vrijval bestemmingsfonds VVD(intra)net	25.867	-
Stand per 31 december	338.640	385.020
Overige reserve		
Stand per 1 januari	802.594	802.594
Stand per 31 december	802.594	802.594
Totaal verenigingsvermogen	1.141.234	1.187.614

De overige reserve betreft een bestemmingsreserve die is gevormd uit de verkoopopbrengst van het pand Koninginnegracht 57 om de kosten van het nieuwe huurpand middels inkomsten uit beleggingen tegenover dit vermogen te kunnen dekken.

Met ingang van boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2003 heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving bepaald dat een voorgesteld bedrag, in casu het exploitatieresultaat, dat wordt vastgesteld na balansdatum, niet (langer) als verplichting op balansdatum mag worden opgenomen. Dientengevolge is een stelselwijziging doorgevoerd in de presentatie van de balans en wordt deze nu gepresenteerd vóór resultaatbestemming. Het resultaat over het boekjaar is opgenomen in de post direct samenhangend met het eigen vermogen. De vergelijkende cijfers zijn voor deze stelselwijziging aangepast.

Fondsen en voorzieningen

Verkiezingsfonds

	2003	
(in euro's)		
Stand per 1 januari		1.071.043
Bij: -Dotatie nationale verkiezingen	423.199	423.199
Af: -Tweede Kamerverkiezingen 22-1-2003	611.492	
Af: -Provinciale statenverkiezingen 11-03-2003	232.750	
		844.242
Stand per 31 december		650.000

Bestemmingsfonds VVD(intra)net door het bestuur bepaald

Stand per 1 januari	-	-
Bij: -Dotatie uit algemene reserve	188.425	-
Af: -Vrijval ten gunste van Algemene reserve	-25.867	
Stand per 31 december	162.558	-

De bestemmingsreserve VVD(intra)net is in feite een reserve die vrijvalt naar gelang de boekwaarde van VVD(intra)net door afschrijvingen vermindert. De ratio waarop deze bestemmingsreserve is gebaseerd, is dat er vanuit de exploitatie voldoende ruimte moet bestaan voor het dragen van de jaarlijkse afschrijvingslast van € 65.023,- voortkomend uit de vermindering van de economische levensduur van VVD(intra)net.

Overlopende passiva

	2003	2002
(in euro's)		
Vooruitontvangen contributies	1.202.628	1.681.506
Af te dragen contributies	27.882	8.888
Af te dragen giften aan afdelingen	177.308	229.380
VVD-Bestuurdersvereniging	42.139	-
JOVD	4.000	-
Reservering vakantiegeld	30.440	24.628
Reservering vakantiedagen	33.043	38.364
Reservering aanvulling WW-uitkering tot en met 01-02-06	61.772	83.825
Nog te betalen kosten accountant	30.673	13.295
Nog te betalen service kosten	5.000	6.500
Nog te betalen pensioenlasten	32.124	60.159
Vooruitontvangen subsidie RTV	21.386	23.146
Overige overlopende passiva	62.044	48.191
	1.730.439	2.217.882

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Subsidie Politieke Partijen

Teveel betaalde subsidiebedragen kunnen door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de VVD worden teruggevorderd. Dit geldt tevens voor het politiek-wetenschappelijk instituut, de Teldersstichting en de politieke jongerenorganisatie JOVD. De geormerkte subsidiebedragen voor deze organisaties worden toegekend en uitbetaald aan de VVD waarop de VVD deze subsidies doorsluist aan de desbetreffende organisaties. Voor zover de Minister de subsidie voor deze organisaties voor een lager bedrag vaststelt worden teveel betaalde subsidies aan deze organisaties van de VVD teruggevorderd.

Haya van Somerenstichting

De VVD heeft zich garant gesteld voor de exploitatiekosten van de Haya van Somerenstichting. Volgens de door het Ministerie van Buitenlandse Zaken uitgevaardigde subsidievoorschriften wordt de subsidie voor de Haya van Somerenstichting definitief vastgesteld door de Minister van Buitenlandse Zaken, na daartoe verkregen advies van de accountantsdienst van het Ministerie. De Minister heeft de subsidie vastgesteld tot en met 2002.

Voor zover de Minister de subsidie voor een lager bedrag vaststelt dan is uitgegaan bij de samenstelling van de jaarrekening van de Haya van Somerenstichting zijn de hieruit voortvloeiende lasten voor rekening van de VVD.

Huisvesting

Met de verhuurder is een contract overeengekomen met een looptijd van 10 jaar. Ingaande op 31 mei 2000 en lopende tot en met 30 april 2010. De resterende termijnen vertegenwoordigen een verplichting van € 877.724,-. De jaarlijkse termijn per 1 juli 2003 bedraagt € 138.588,-.

Bankgarantie

Door de Fortis Bank is op verzoek van de VVD een bankgarantie van € 36.421,- afgegeven ten behoeve van de verhuurder Vastned Offices Industrial N.V. te Rotterdam.

Informatievoorziening aan leden

Met de uitgever van het blad Politiek! is in 2004 een overeenkomst gesloten voor de uitgifte van vier nummers in 2004 van het periodiek. De resterende vier termijnen vertegenwoordigen een waarde van in totaal € 185.180,-.

Met de maker van VVD(intra)net is in 2003 een overeenkomst gesloten voor de bouw van een intranet die de ledenadministratie via internet op een goed beveiligde wijze ontsluit voor leden. De resterende termijnen in 2004 vertegenwoordigen een verplichting van € 69.712,-.

Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
<i>(in euro's)</i>		
Baten		
<i>Contributies aandeel hoofdbestuur</i>		
Contributie-inkomsten	2.675.492	2.606.705
Toeslag administratiekosten hoofdbestuur	37.937	34.044
Afdracht contributies Kamercentrales	-196.239	-192.359
Afdracht contributies Ondercentrales	-73.530	-72.136
Afdracht contributies Afdelingen	-570.800	-550.797
Toeslag contributie VVD-Bestuurdersvereniging	-220.214	-227.838
	<u>1.652.646</u>	<u>1.597.619</u>
<i>Overige inkomsten hoofdbestuur</i>		
Giften financiële actie onder de VVD leden	79.939	239.629
Gift Mr. H.C. Dresselhuysfonds	-	272.268
Gift VVD-Bestuurdersvereniging	-	4.538
Gift Stichting voor Oeconomische Politiek ¹	24.538	40.902
Gift Autovroon Amsterdam B.V.	-	22.000
Gift Oskam Holding B.V.	-	4.500
Gift Parval Holding B.V.	-	18.000
Gift Renaissance Ventures	-	22.000
Gift Veenendaal Bocanet+Partners	-	9.000
Overige giften	-	7.196
Sponsoring ²		
SchaapBruinVanVliet c.s. B.V.	-	4.500
Fundraising diners	-	13.660
Sprekerscoördinatie 2003	50.000	50.000
Rente	61.756	53.553
Liquidatiesaldo Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD	14.600	-
Diverse baten	19.489	8.932
	<u>250.322</u>	<u>770.678</u>

¹ De (doel)bijdrage van de Stichting voor Oeconomische Politiek is ontvangen op 8 september 2003.

Overige giften groter dan € 4.538,- van niet natuurlijke personen, zijn niet ontvangen.

² De sponsorgelden zijn verantwoord conform de sponsorcode van de VVD, zoals vastgesteld in de hoofdbestuurvergadering van 21 februari 2000. TeleCats bv te Enschede heeft de VVD gesponsord door de kosten verbonden aan de interactieve voice responde (IVR) voor de tweede ledenraadpleging ter waarde van € 3.284,40 inclusief btw niet in rekening te brengen.

Niteon-Rent B.V te Mierlo en Creativ vof te Tilburg hebben elk een advertentie ter waarde van euro 250,- in het programmaboek van de algemene vergadering van 16 en 17 mei 2003 geplaatst.

Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
(in euro's)		
Subsidie Ministerie van Binnenlandse Zaken		
Subsidie Politieke Partijen (exclusief indexatie)	1.100.982	1.309.945
Indexatie over voorgaand boekjaar	96.519	33.675
	1.197.501	1.343.620

Subsidie Politieke Partijen

De VVD ontvangt van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de subsidie politieke partijen voor vormings- en scholingsactiviteiten in binnen- en buitenland, voor informatievoorziening aan leden en voor het onderhouden van contacten met zusterpartijen buiten Nederland. Daarnaast is een deel van de subsidie bestemd voor politiek-wetenschappelijke activiteiten en activiteiten ter bevordering van politieke participatie van jongeren. Voor dit gedeelte van de subsidie fungeert de VVD als intermediair. Dit gedeelte van de subsidie wordt afgedragen aan het wetenschappelijk instituut van de VVD, de Teldersstichting en de jongerenorganisatie van de VVD, de JOVD. De Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties stelt de subsidie vast na daartoe verkregen advies van de accountantsdienst van het Ministerie.

De subsidie voor 2003, die naar verwachting zal worden ontvangen, is over de periode januari tot en met mei op basis van 24 kamerzetels en over de periode juni tot en met december over 28 kamerzetels berekend.

	2003	2002
(in euro's)		
Basissubsidie per jaar	115.957	108.000
Subsidie per kamerzetel € 37.406 x 24 kamerzetels x 5/12	374.060	992.911
Subsidie per kamerzetel € 37.406 x 28 kamerzetels x 7/12	610.965	209.034
	1.100.982	1.309.945

Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
(in euro's)		
<i>Subsidie Radio en Televisie</i>		
Subsidie televisie-uitzendingen	38.587	52.755
Subsidie radio-uitzendingen	8.302	7.713
	46.889	60.468

***Doorberekende kosten Haya van Somerenstichting
Midden- en Oost Europa***

Doorberekende directe personeelskosten	71.358	92.429
Doorberekende indirecte personeelskosten	20.745	23.299
Doorberekende reis- en verblijfkosten	678	877
Doorberekende huisvestingskosten	16.597	25.387
Doorberekende bureaunkosten	39.637	51.138
	149.015	193.130

Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
(in euro's)		
Lasten		
<i>Hoofdbestuur</i>		
Kosten hoofdbestuur	97.170	77.117
Kantinekosten	7.355	6.343
ThorbeckeWeb	4.614	3.970
	109.139	87.430
<i>Landelijke vergaderingen</i>		
Algemene vergaderingen	192.016	83.194
Partijraden	11.515	7.727
Vier regionale ledenvergaderingen	-	30.197
	203.531	121.118
<i>Interne subsidies</i>		
Stichting Liberaal Vrouwen Netwerk	2.924	21.556
Haya van Somerenstichting Midden- en Oost Europa	36.783	44.630
	39.707	66.186
<i>Personeelskosten</i>		
Salarissen	803.637	908.205
Sociale lasten	91.797	111.206
Pensioenlasten	100.483	151.564
Lasten aanvulling op Werkloosheidswet	-22.053	83.825
Werving en selectie	4.369	15.000
Uitzendkrachten	15.793	-
Kosten kinderopvang	-	2.545
Lasten vakantiedagen	-5.321	-10.190
Overige personeelskosten	64.212	50.591
	1.052.917	1.312.746
Aantal formatieplaatsen per jaareinde	21,5	23,5

Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
(in euro's)		
Huisvestingskosten		
Huurlasten	137.436	133.384
Servicekosten	25.243	24.195
Schoonmaakkosten	27.177	25.299
Verzekeringen	10.384	12.486
Belastingen	2.613	2.571
Distributiecentrum	19.399	18.243
	222.252	216.178
Bureaunkosten		
Software en supplies	24.011	11.107
Onderhoud hard- en software	37.990	51.799
Afschrijvingskosten hard- en software	86.520	47.065
Onderhoud- en afschrijvingskosten kantoorinventaris	27.178	33.058
Kantoorbenodigheden	38.924	63.290
Archief	5.173	6.334
Accountant	51.411	33.218
Administratieve ondersteuning	3.703	4.596
Abonnementen	5.919	5.837
Jaarverslag VVD	4.141	2.944
	284.970	259.248
Reis- en verblijfkosten		
Bedrijfsauto's (incl. afschrijvingskosten)	33.936	32.473
Overige reis- en verblijfkosten	8.290	7.322
	42.226	39.795
Communicatiekosten		
Publicatie bestuursstukken	-	6.781
Porti- en vrachtkosten	77.498	67.686
Telefoon- en faxkosten	29.771	43.297
Internetkosten	10.989	13.014
Kopieërmachines	70.911	61.805
	189.169	192.583

Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
(in euro's)		
Kosten ledenadministratie		
Ledenadministratie	51.887	55.070
Ontsluiting van de ledenadministratie voor leden via intranet	115.117	59.500
Kosten betalingsverkeer	24.163	31.810
	191.167	146.380
Kosten partijvoorlichting		
Landelijke pr-commissie	10.563	7.377
Grote bijeenkomsten	481	7.737
Kosten radio- en televisieuitzendingen	40.739	54.246
Overige kosten PR en voorlichting	3.717	2.171
	55.500	71.531
Kosten ledenraadplegingen		
Technische ontwikkelingskosten	66.607	-
Ontwikkelings- en verspreidingskosten oproepingskaart en overige informatie per post	41.649	-
Inleenkrachten telefonische antwoordservice	12.055	-
	120.311	-
Kosten informatiemateriaal		
Kostprijs informatiemateriaal	37.075	148.439
Afwaardering wegens incurante voorraad	15.275	-
Afhaalkorting	2.152	6.733
Transportkosten	1.592	17.187
	56.094	172.359
Magazine Politiek!		
Politiek!	199.254	208.587
Vergaderkosten	-	773
	199.254	209.360

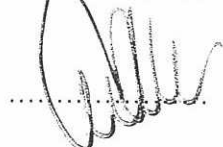
Exploitatierkening over 2003

	2003	2002
(in euro's)		
Opleiding en Training		
Landelijke cursussen	47.207	33.926
Regionale en lokale cursussen	2.777	-
Landelijke activiteiten	11.819	27.624
Vergaderkosten	6.730	7.333
	68.533	68.883
Kosten internationale samenwerking		
Contributies	28.570	31.708
Reis- en verblijfkosten	18.614	25.155
European Liberal, Democrat and Reform Party (ELDR), host congres te Amsterdam d.d. 13 november	33.764	-
	80.948	56.863
Directe beleggingsresultaten		
Aandelen	3.373	7.364
Obligaties	15.544	20.292
Totaal directe beleggingsresultaten	18.917	27.656
Indirecte beleggingsresultaten		
Aandelen	32.759	-100.675
Obligaties	-6.478	25.774
Totaal indirecte beleggingsresultaten	26.281	-74.901
Totaal beleggingsresultaten	45.198	-47.245

Den Haag, 24 maart 2004

De directeur

Mr. D.W. Zwart

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie", Den Haag

Overige gegevens

Accountantsverklaring

De accountantsverklaring is weergegeven op pagina 25

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2003 van de vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie" te Den Haag gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de vereniging daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het resultaat over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Den Haag, 24 maart 2004

KPMG Accountants N.V.

Ref.: R.L. van Marion

Uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003

Overzicht uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003

2003

(in euro's)

Informatie voorziening aan leden

Hoofdbestuur	93.644
Landelijke vergaderingen	194.050
Ledenadministratie	250.322
Inhoudelijke discussie	12.000
Partijraden	11.515
Partijvoorlichting	14.759
Thorbeckeweb	4.614
Magazine Politiek!	196.803
Personeelskosten	475.605
Huisvestingskosten	99.901
Bureaunkosten	84.152
Communicatiekosten	81.566
Reis- en verblijfskosten	10.855
	<u>1.529.786</u>

Opleiding en Training (Vorming en Scholing)

Landelijke cursussen	38.996
Landelijke activiteiten	8.951
Vergaderkosten	6.723
Personeelskosten	105.690
Huisvestingskosten	22.200
Bureaunkosten	18.701
Communicatiekosten	18.126
Reis- en verblijfskosten	2.412
	<u>221.799</u>

Overzicht uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003

	2003
(in euro's)	
<i>Internationale samenwerking</i>	
Contributies	28.570
European Liberal, Democrat and Reform Party (ELDR), host congres te Amsterdam d.d. 13 november	33.632
Personeelskosten	9.608
Huisvestingskosten	2.018
Bureaunkosten	1.700
Communicatiekosten	1.648
Reis- en verblijfkosten	20.012
	<u>97.188</u>
Totaal subsidiabele uitgaven	<u><u>1.848.773</u></u>

Dit overzicht is opgesteld op basis van het kasstelsel. Op grond hiervan zijn de uitgaven verantwoord op het moment dat de daarmee verband houdende bedragen zijn betaald. Dit overzicht bevat uitsluitend de uitgaven gedaan in 2003. Kosten die in 2002 zijn gemaakt en hebben geleid tot uitgaven in 2003 zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie", Den Haag

Accountantsverklaring

De accountantsverklaring is weergegeven op pagina 30

Accountantsverklaring ten behoeve van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Opdracht

Wij hebben de in dit verslag opgenomen overzicht "Uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003" van de vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie" te Den Haag gecontroleerd. Dit overzicht is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake dit overzicht te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen het overzicht geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichting in het overzicht. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de uitgaven in het overzicht "Uitgaven subsidie Politieke Partijen 2003" juist zijn weergegeven en in overeenstemming zijn met de in artikel 5 van de Wet subsidiëring Politieke Partijen genoemde activiteiten.

Tevens zijn wij van mening dat de in de Wet subsidiëring Politieke Partijen en de Regeling subsidiëring politieke partijen neergelegde verplichtingen correct zijn nageleefd.

Den Haag, 24 maart 2004

K P M G Accountants N.V.

Ref.: R.L. van Marion